

чисельність учнів у загальноосвітніх школах — 358 296;

вартість утримання учня у загальноосвітніх школах за 2000 рік (350 грн.).

$$Knz = \frac{1295 \times 337}{358296 \times 350} = 0,03.$$

Видатки на утримання позашкільних установ естетичного виховання становлять **6 242,8** тис. грн.:

$Knz \times X$ розрахунковий норматив видатків на освіту на одного учня (580,79 грн.) $\times$ чисельність учнів у загальноосвітніх школах (358 296 учн.)

або

$$0,03 \times 580,79 \times 358296 = \mathbf{6\ 242,8} \text{ тис. грн.}$$

На заклади мистецтва необхідно передбачити бюджетне фінансування у розмірі **4 314,0** тис. грн. На заробітну плату з нарахуваннями для закладів культури і мистецтва необхідно передбачити бюджетне фінансування у розмірі **38055,3** тис. грн. Усього на енергоносії та комунальні послуги необхідно передбачити бюджетне фінансування в обсязі **4 289,4** тис. грн. Витрати на соціальні пільги сільським працівникам галузі культури необхідно передбачити у розмірі **104,1** тис. грн. Для вирішення першочергових ремонтів у закладах культури області потрібно **9 619,0** тис. грн. На проведення державних свят та культурно-мистецьких заходів необхідно передбачити бюджетне фінансування у розмірі **2020,0** тис. грн. На реформування агропромислового комплексу потрібно бюджетне фінансування у розмірі **12 450,4** тис. грн.

Усього галузь "Культура та мистецтво" потребує **118 582,15** тис. грн. Тому на одного жителя Харківської області витрати по галузі становитимуть **39,93** грн. (**118 582,15** тис. грн. — **2 969,9** тис. мешканців).

Запропоновані розрахунки допоможуть покращити фінансовий стан культури в Харківській області та подолати сьогоденні негаразди, що негативно відбиваються на культурно-мистецькому житті регіону.

Перехід на демократичний щабель суспільного розвитку означає не що інше, як віднаходження якоїсь спільної міри, в якій повинні узгодитись видозмінені культура і соціальні відносини. Без належної культурної основи суспільні процеси перероджуються, гинуть могутні держави. Отже, сьогодні найактуальнішою є необхідність пошуку нового розуміння культурної політики і ставлення держави до культури. Головне завдання подальшої роботи органів місцевої влади і органів культури — забезпечення підтримки існуючого творчого потенціалу і закладів культури області шляхом фінансування галузі в пов-

ному обсязі, а також вирішення питання збільшення загального обсягу видатків по галузі "Культура і мистецтво".

Література: 1. Райт Г. Державне управління / Пер. з англ. В. Івашка, О. Коваленка, С. Соколик. — К.: Основи, 1994. — 192 с. 2. Гриценко О. Культурна політика: концепції й досвід. — К.: ІДУС при КМ України, 1994. — 60 с. 3. Харківська область в 2003 році (статистичний щорічник) / Головне управління статистики у Харківській області. — Х., 2004. — 644 с. 4. Регіональна комплексна програма соціально-економічного розвитку Харківської області до 2010 року. — Харків: Вид. "Око", 1999. — 152 с. 5. Статистичний щорічник України за 1999 р. / За ред. О. Г. Осауленка. — К.: Техніка, 2000. — 644 с.

Стаття надійшла до редакції
26.01.2005 р.

УДК 658.12

Сазонець О. М.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

The conducted research of the existing information systems, describing problems of land registration, has allowed to clear up, that these systems use the generalized parameters. The developed information system "Earth" assumes the land resources full registration and analysis on the regions level, forecasting and management of their movement.

Одне з головних місць у земельній реформі в Україні посідає проблема обліку землі. Існуюча на даний момент технологія обліку земельних ресурсів дозволяє управляти лише загальними даними про землю. Статистичний розбіг цих даних дуже великий. Слабко просліджується динаміка руху прав на землю, зміна структури використання і т. ін. При проведенні обліку земельних ресурсів велика увага привертається до створення земельного кадастру та прискорення реєстрації прав володіння землею. Головне навантаження щодо збирання та обліку інформації покладається на регіони, на місцеві ради та районні адміністрації.

Таким чином, очевидно, що сучасні інформаційні технології необхідно орієнтувати на вирішення проблеми управління земельними ресурсами на рівні регіону, району, міської ради, області. При цьому всі завдання повинні вирішуватися комплексно, з урахуванням можливостей регіону, з перспективою розвитку.

Дослідженню цих проблем присвячена значна кількість публікацій, наприклад такі [1 – 10]. Разом з цим невирішеними залишаються питання інформатизації обліку земельних ресурсів, висвітленню яких і присвячуються матеріали даної статті, що й складає основну її мету.

Розроблений програмний комплекс "Земля" є частиною єдиної методики управління земельними ресурсами великого регіону. Головними позитивними рисами цієї методики є те, що вона:

не потребує істотних змін існуючої структури управління земельними ресурсами;

не потребує розробки та затвердження нових форм звітності;

припускає послідовне запровадження нової технології управління земельними ресурсами на кожному рівні: міська рада — районна адміністрація — обласна адміністрація;

не потребує надто розвинутих технічних засобів і дозволяє в короткий строк та без великих фінансових витрат прийти до значного полегшення процедур обліку;

автоматизуються практично всі існуючі методики обліку вартості землі й обліку податку на землю;

з'являється можливість прогнозування та реального управління рухом земельних ресурсів регіону;

автоматизуються практично всі види діяльності землевпорядників регіону;

багаторівневе резервування даних дозволяє значно знизити, а, згідно з декотрими напрямками, виключити ризик втрати інформації;

вбудовані механізми захисту дозволяють без значних витрат реалізувати практично всі необхідні вимоги до захисту інформації як від цілеспрямованих атак, так і від випадкових збоїв системи;

дозволяє з малими витратами проводити модернізацію окремих елементів комплексу, додавати нові функціональні модулі, централізовано управляти усією територіальною мережею обліку.

При реалізації цього проекту створюється інформаційна вертикаль знизу доверху з повною автоматизацією процесу обробки інформації на всіх рівнях, починаючи з точок збору інформації і закінчуючи інформаційною системою регіонального керівника. Основою методики є нарощування обчислювальних потужностей та розширення кола задач, що вирішуються. Відносна автономія ланок місцевого, районного та обласного рівнів дозволить створити механізм обробки інформації, який буде постійно розвиватися у відповідності з наростаючими технічними та фінансовими можливостями.

За допомогою цієї системи можна буде вирішити наступні задачі обліку та управління земельними ресурсами:

автоматичний облік структури земельних ресурсів регіону;

облік прав власників землі та обмеження цих прав;

облік факторів, що впливають на оцінку землі;
автоматичний облік вартості земельних ділянок з видачею відповідних документів про оцінку ділянки;
динаміка зміни структури землі;
просування прав володіння землею;
облік об'єктів нерухомості;
рух прав на об'єкти нерухомості;
структурний та ціновий аналіз земельних ресурсів регіону;

прогнозування майбутніх змін у структурі та вартості ресурсів, планування надходжень податків, порівнювальний аналіз у рамках регіону, інші задачі планування та управління;

підтримка законодавчої та нормативної баз.

Автоматизована система обліку та управління зумовлює наявність трьох рівнів управління: місцевого — рівень сільради; районного (міського) — рівень районної адміністрації та районного (міського) відділу земельних ресурсів; регіонального — рівень обласної адміністрації та обласного управління земельних ресурсів.

Структурний склад системи на всіх трьох рівнях наступний:

- а) система натурального обліку землі;
- б) система обліку володарів;
- в) система обліку руху прав на землю;
- г) система обліку та планування фінансових потоків;
- д) система обліку нерухомості.

При цьому враховується взаємозв'язок системи з іншими автоматизованими системами державних органів та банками.

Інформаційна система має модульну структуру. Передбачено наявність відносно самостійних інформаційних систем, пов'язаних загальною базою даних, загальною методологією та інтерфейсом, що відображено на схемі (рис. 1).

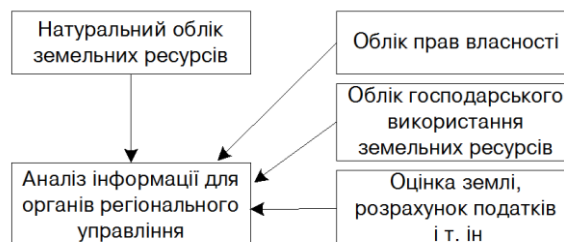

Рис. 1. Модульна структура інформаційної системи "Земля"

Програмний комплекс "Земля" пропонується в двох варіантах:

полегшений варіант під управлінням операційної системи DOS;

базовий варіант під управлінням операційної системи WINDOWS.

Передбачено взаємну конвертацію даних з версії DOS у версію WINDOW. У процесі діалогу останньої версії використовуються різні інструменти, що належать до стандартного інтерфейсу WINDOWS.

Структура зв'язків інформаційної системи передбачає наявність зв'язків із системами інших відділів адміністрації, а також з іншими організаціями (банки, нотаріат). Структуру цих зв'язків зображено на рис. 2.

Рис. 2. Структура зв'язків інформаційної системи "Земля"

Програма може функціонувати в багатокористувальному режимі (On line), а також у режимі територіальної інформаційної системи (Off line). Обмін інформацією при роботі в рамках територіальної інформаційної системи проходить на основі обміну файлами. Діалог з користувачем підтримується за допомогою головного меню системи. Програма має довідники з постійною інформацією та інформацією, яка вводиться користувачем. При роботі з довідниками можна встановлювати фільтри та використати різні правила сортування. Інтерфейс системи використовує операції та інструменти, налаштування яких проводиться засобами ACCESS.

За допомогою комплексу "Земля" вирішуються такі завдання.

1) ведення реєстру ділянок регіону. У цій задачі обробляється база даних по земельним ділянкам та їх структурі. Проводиться введення та коригування основних властивостей земельної ділянки, пошук земельних ділянок із заданими властивостями, контроль цілісності інформації, виведення планів земельних ділянок та ряд інших підзадач.

2) ведення реєстру споруд (нерухомості) з прив'язкою до земельних ділянок;

3) ведення реєстру володарів ділянок та журналу змін прав володіння, ведення реєстру користувачів та журналу змін прав користування, а також реєстру обмеження прав. Дозволяється пошук володарів та ділянок із заданими властивостями, контроль цілісності інформації;

4) реалізація ряду алгоритмів розрахунку вартості ділянки, проведення експертної оцінки вартості ділянки, отримання протоколу оцінки. Призначення задачі — формування розрахункової вартості ділянок для подальшого використання у звітах, довідках і т. ін., розрахунок величини податку з урахуванням усіх факторів, порівнювальний аналіз вартості ділянок, контроль цілісності інформації;

5) завдання, що дозволяє досліджувати структуру землі (як натуральну, так і вартісну) за різними правилами структуризації (регіони, категорії, угіддя і т. ін.);

6) у цьому завданні ведеться база законів про землю, а також інструкцій, правил, методик, що мають відношення до обліку землі та нерухомості. Завдання носить довідковий характер. База законодавства може доповнюватися автоматично у спеціальному режимі поповнення;

7) у цьому завданні представлені основні автоматизовані форми звітності по земельним ресурсам;

8) завдання, що дозволяють здійснювати зв'язок між різними елементами територіального комплексу шляхом обміну таблицями даних;

9) налаштування локальних параметрів системи. Комплекс програм налаштовується на конкретні умови експлуатації. До конфігурації відноситься і ряд сервісних програм відносно обслуговування комплексу.

Зробимо висновки. Інформаційне забезпечення ведення земельного обліку раніше прийнято було проводити на загальному рівні. Технологія розробленої системи дозволяє проводити комплексний аналіз ділянок землі, що належать до відомих регіональних адміністрацій. У результаті цього аналізу автоматизується прийняття рішень щодо управління ділянками землі регіонів, проведення їх реструктуризації. Розроблена автоматизована система має багато можливостей, серед яких — можливість користування базами даних довідкової інформації, її коригування. Викладені матеріали є основою для вдосконалення автоматизованого обліку земельних ресурсів суб'єктами управління на всіх економічних рівнях.

Література: 1. Коголовский М. Р. Технология баз данных на персональных ЭВМ. — М.: Финансы и статистика, 1998. — 224 с. 2. Колесник А. П. Компьютерные системы в управлении финансами. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 244 с. 3. Корнеев В. В. Базы данных. Интеллектуальная обработка информации / В. В. Корнеев, А. Ф. Гареев, С. В. Васютин, В. В. Райх. — М.: Нолидж, 2000. — 352 с. 4. Тиори Т. Проектирование структур баз данных / Т. Тиори, Дж. Фрай. — М.: Мир 1995. — Кн. 2. — 320 с. 5. Сазонец О. М. Інформаційні системи у фінансово-кредитних установах. — Дніпропетровськ, ДАУБП, 2000 — 94 с. 6. Інформаційні системи і технології в економіці / Під ред. Пономаренка В. С. — К.: ВЦ Академія, 2002. — 542 с. 7. Сазонец О. М. Інформаційні системи як база технічного аналізу // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2003. — №1. — С. 305 — 309. 8. Сазонец О. М. Інформаційні системи дослідження товарних та фінансових ринків // Економіка: проблеми теорії та практики: 36. наук. праць: В 2 т. — Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. — Випуск 177. — Т. 2. — С. 423 — 428. 9. Сазонец О. М. Застосування фундаментального аналізу на фінансових та товарних ринках // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2003. — №2. — С. 174 — 179. 10. Информационные системы в экономике / Под ред. В. В. Дика. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 272 с.